

Олійник О. М. Педагогічні умови ефективного взаємозв'язку теоретичної і практичної підготовки майбутніх спеціалістів дошкільного закладу в умовах організаційно-методичної практики / О. М. Олійник // Від творчого педагога до творчої дитини : зб. матер. III Регіональної конф. / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, кафедра теорії та методик дошкільної і початкової освіти, управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради; [відпов. секр. Н. Г. Каньоса] – Кам'янець-Подільський, 2017. – С. 103–107.

УДК 37.03:372.32

О.М. Олійник, асистент кафедри теорії та

методик

дошкільної і початкової освіти

Педагогічні умови ефективного взаємозв'язку теоретичної і практичної підготовки майбутніх спеціалістів дошкільного закладу в умовах організаційно-методичної практики

Анотація. Стаття присвячена проблемі ефективного підвищення професійної компетентності майбутніх спеціалістів дошкільного закладу. Розкрито специфіку професійного становлення майбутнього вихователя, формування професійної компетентності засобами активної виробничої практики. В центрі уваги автора вагоме місце займає психолого-педагогічний супровід організаційно-методичної практики студентів освітнього та кваліфікаційного рівня спеціаліст.

Ключові слова: спеціаліст, професійна компетентність, педагогічна майстерність, психолого-педагогічний супровід, виробнича практика.

Annotation. The article is sanctified to the problem of effective increase of professional competence of future specialists of preschool establishment. The specific of the professional becoming of future educator, forming of professional competence is exposed by facilities of hands on productive practice. In the spotlight of author a ponderable place occupies accompaniment of organizationally methodical practice of students of educational and qualifying level specialist.

Keywords: specialist, professional competence, pedagogical mastery, accompaniment, productive.

Удосконалення освітньої галузі в Україні на сучасному етапі визначається принципами інтеграції в європейський та світовий освітній простір, переходом до ринкових відносин, що кардинально впливають на роль спеціалістів з вищою освітою. Освіта, підготовка молодих спеціалістів, розвиток творчих здібностей студентської молоді – це основні напрями формування людського капіталу, який потребує підвищення інтелектуально-інформаційного рівня, що сприятиме науковій конкурентоспроможності та суспільного прибутку у майбутньому. Головне завдання, яке стоїть перед суспільством у сфері наукового життя, полягає в тому, щоб створити умови для найповнішого освоєння студентською молоддю багатогранного потенціалу української та світової науки. Насамперед необхідно виховати грамотного студента-слухача, читача, сформувати його професійний світогляд.

З огляду на багатогранність практичної діяльності у вищих навчальних закладах, дотримуємося думки про те, що саме у процесі виробничої практики у студентів формується світоглядна свідомість щодо майбутньої професії. Саме тому необхідним стає постійне удосконалення змісту та форм навчання педагогів, їх готовність до конкурентоспроможності, оскільки постійно зростають вимоги до професійної компетентності, якості та ефективності роботи вихователів. Все це гостро актуалізує проблему контекстно-професійної підготовки фахівців дошкільної освіти, розвитку їхньої мобільності та індивідуальних особистісно-професійних якостей, формування внутрішньої професійної культури та творчої майстерності [2, с. 12].

Питанню професійної підготовки кадрів для системи дошкільної освіти присвячені дослідження Л. Артемової, Г. Беленької, О. Богініч, Н. Гавриш, Л. Загородньої, Ю. Косенко, І. Луценко, Л. Машкіної, Т. Поніманської, М. Шутя, де автори розкривають змістовні, методичні й технологічні аспекти

підготовки фахівців за спеціальністю «Дошкільне виховання». Проблему становлення професійної педагогічної майстерності вихователя дошкільного навчального закладу досліджували Л. Загородня, Г. Люблінська, С. Кулачківська, С. Тітаренко [5, с. 68]. Поняття професійна «компетентність» суміжні з поняттям «педагогічна майстерність», «кваліфікація», «професіоналізм». Аналіз різних наукових тверджень дозволив нам визначити професійну компетентність педагогів як інтегровану характеристику, що включає когнітивний, діяльнісний та професійно-особистісний компоненти, визначає готовність та здатність педагога виконувати в безпосередній діяльності професійно-педагогічні функції.

З огляду на зазначене, метою статті є окреслення контекстуально-професійного змісту підготовки майбутніх спеціалістів дошкільного закладу та шляхи формування їх професійної компетентності, реалізації знань та умінь, необхідних для організації роботи у дошкільних навчальних закладах, підвищенні інтересу до професійно-організаторської діяльності, удосконаленні організаційно-педагогічних навичок, умінні творчо застосовувати теоретичні знання в умовах організаційно-методичної практики [4, с. 61].

Практика роботи з студентською молоддю переконує, що впровадження інтерактивних форм сприяє підвищенню професійного зростання, активності, творчості, розвитку комунікативних навичок. Доцільність використання інтерактивних форм у навчальній діяльності незаперечна, оскільки під час інтерактивної взаємодії відбувається не тільки накопичення знань, а також формується механізм самореалізації особистості [3, с. 21].

Професійне становлення вихователя відбувається, головним чином, у процесі роботи в дошкільному навчальному закладі. На наш погляд, значні можливості у досягненні професійної компетентності належать інтерактивному навчанню, яке передбачає перш за все навчання діалогу, в ході якого досвід кожного є основним базисом пізнання, відбувається активна взаємодія учасників освітнього процесу з метою взаєморозуміння та спільного розв'язання педагогічних завдань. Тому інструментом підвищення

професійного рівня майбутнього педагога є безпосередня участь в різних методичних заходах, які сприяють творчому самовизначенню, спрямованості педагога-дошкільника на самовдосконалення.

Відповідно до положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України до керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр, а також директори та їх заступники, завідувачі відділеннями навчальних закладів, які брали безпосередню участь в навчальному процесі, по якому проводиться практика [6, с. 1].

Щоразу, коли на практику у дошкільний заклад приходять студенти у адміністрації виникає безліч запитань: як допомогти їм краще пізнати особливості діяльності дитячого садка, швидше зануритись у проведення освітньо-виховного процесу, зробити практику корисною не лише для студентів, а й для усього педпроцесу. Багаторічний досвід методичної роботи свідчить, що компетентний психолого-педагогічний супровід – важлива умова результативної підготовки педагогів до організації освітньо-виховної роботи.

Виробнича практика підготовки кваліфікаційного рівня спеціаліст забезпечує єдність теоретичної і практичної підготовки майбутніх спеціалістів, допомагає студентам ознайомитися з практичними сторонами діяльності завідувача та вихователя-методиста дошкільного навчального закладу, які в умовах аудиторного навчання не можуть бути засвоєнні в повному обсязі. Організаційно-методична практика є завершальним етапом практичної підготовки майбутнього організатора дошкільної освіти, яка спрямована на формування професійної компетентності майбутніх педагогів [1, с. 68]

Пріоритетними завданнями практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних

ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

З огляду на складність та різноплановість організаційно-методичної практики студенту-практиканту потрібно випробувати себе у ролі вихователя дітей дошкільного віку, організатора освітньо-виховної роботи дошкільного закладу: вихователя-методиста та завідувача. Допомогти краще пізнати особливості діяльності дошкільного навчального закладу, швидше зануритися у проведення освітньо-виховного процесу, зробити практику корисною не лише для студентів, а й для усього педагогічного процесу допоможуть завдання, які укладено у програмі, з досвіду практичної педагогічної роботи у дошкільному навчальному закладі. В ході даної практики студенти значну увагу звертають на контроль, керівництво та методичний супровід освітньо-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі. Упродовж педагогічної практики студенти набувають вмінь організовувати різноманітні форми методичної роботи, ефективно взаємодіяти з родинами вихованців, мають можливість ознайомитися з сучасними електронними ресурсами ДНЗ: сайтом, документообігом та іншими педагогічними інформаційно-комунікаційними технологіями, детально вивчають процес внутрішньої організації педагогічного процесу в дошкільній установі, систему планування та моніторингу ефективності освітньо-виховного процесу ДНЗ, управлінську та методичну роботу завідувача та вихователя-методиста [5, с. 6].

Враховуючи викладене вище, можемо зазначити, що в процесі контекстно-професійної підготовки майбутнього фахівця, необхідно цілеспрямовано розвивати професійну мобільність та формувати педагогічну компетентність педагога.

Маємо підстави для висновку, що професійний психолого-педагогічний супровід студентів у період організаційно-методичної практики поглибить інтерес студентів до педагогічної професії, сформує оптимістичну професійну позицію, прагнення професійного самовдосконалення, бажання

активно і творчо впроваджувати в практику роботи сучасних дошкільних навчальних закладів кращі здобутки в галузі дошкільної освіти. Педагогічна практика є основою для подальшого здобуття професії, саме вона дає змогу зрозуміти та відчувати студенту всю особливість та складність освітньо-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі, а також переконатися та впевнитися про правильність обрання своєї професії. Саме тому студенти мають бути активними учасниками та постійними гостями у дошкільному навчальному закладі, справжніми друзями малят, а педагоги, забезпечувати їхню стабільність фахового інтересу до майбутньої професії. Досвід педагогів дошкільних закладів, їх розуміння, терпіння та підтримка стануть потужним дороговказом у професійному зростанні та розвитку студентів-практикантів.

Список використаних джерел

1. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання / Г. В. Беленька. Монографія. – Київ : Світич, 2006. - 304 с.
2. Вербенец А. Использование современных информационных технологий в процессе художественно-эстетического развития дошкольников / А. Вербенец // Детский сад от А до Я. – 2009. – №4. – С. 4-19.
3. Загородня Л. П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу: навчальний посібник / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко. – Суми: Університетська книга, 2010. – 319 с.
4. Кудрявцева Е. А., Ледовских Н. К. Формирование профессиональных психолого-педагогических навыков у студентов педагогического вуза / Е. А. Кудрявцева., Н. К. Ледовских // Детский сад от А до Я. – 2005. – №5. – С.154-158.
5. Олійник О. М. Програма та методичні рекомендації до організаційно-методичної практики в ДНЗ / укладач: Олійник О. М. – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський: ПП Волощук В. О., 2015. – 88 с.

6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти N 351 від 20.12.94 р.